

ТЫЗЭКЬОТМЭ – ТЫЛЪЭШ!

Адыгэ Голос Макъ

Голос
адыга

1923-рэ ильесим
пътхапзи
кыншельжынагыу кынджыны

№ 165 (22374)

2021-рэ ильес

МЭФЭКУ

ИОНЫГЪОМ и 9

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИЭП
Къыхэтутыгъэхэр ыкы
нэмькі къебархэр
тисайт ижүгъотштых

WWW.ADYGOICE.RU

6 +

Адыгэ Республикаем и Правительствэ игъээз

Ятлонэрэ щылэннигъэ агъотыгъ

Агъофедэгъэ пластикым хэшыкыгъэ тетысхыаплэхэр республикэм икъэлэ шъхыалэ игупчэ киуцуагъэх.

Мыекъуапэ иеджаклохэм пы-
дзафехэр къаугъоигъэх. Проектэу
«Къэугъоекло правительствэм»
къыдыхэлъытагъэу «Уцышо
юфтхъабзэхэм ямафэхэр» цэу
зыфаусыгъэм къыхиубытэу
пстэури рагъеклокыгъ.

Тетысхыаплэ пэпчь тетхагъ
ар щылэ хъунымкіэ зишугъэ
къекуагъэхэр.

Шъугу къедгъэкыжын, ильэ-
сицкіэ узэкіэлбэжымэ гупчэм
къызэрэрагъеуцогъягъэхэр пы-
дзафехэр зэхашылыкыхээз
зэратекъоштхэ псевуальхэр.
Ахэм афэдхэр еджаплэхэмэ
кілэццыкыу Ыыгыплэхэмэ яща-
гухэм адагъеуцогъягъэх ыкы
сабийхэмэ яшуаагъэ къагъе-
къуагъ икъерикіэу къыдаагъэкы-
жыщхэм алае ишыклагъэх
къеугъоигъэнимкэ.

Лениним ыцлэ зыхыре гуп-
чэм щагъешуагъэх гъесэнгъэ
зыщарагъэгъотырэ еджаплэхэм
ачлэсхэу республикэм икъэлэ
шъхыалэ иэкологическэ юфтхъа-
бзэхэм чанэу ахэлэжъагъэхэр.

Мыекъопэ къэлэ администра-
цием ипресс-къулыкыу къызэ-

ритырэмкіэ, зэхашагъэхэм
анахь иныр икъерикіэу агъе-
федэжырэ пыдафэхэм ягъо-
инкіэ хабзэ хъугъэу рагъеклокы-
рэ зэнэкъокъоу «ЭкоБитва»
зыфиорэр ары. Япліэнэрэ
ильэс хъугъэу ар зэхещэ Мыекъопэ
администрацием ипроект
офисэу «Къэугъоекло прави-
тельств» зыфиорэм компаниене
«ЭкоСити» зыцэр игүсэу.

Проектыр агъецкіэфэ анахь
дэгъоу зыкъээзгэлэгъогъэ
еджаплэхэмэр кілэццыкыу Ыыгы-
плэхэмэр ялъыклохэм зэхэшакло-
хэм сертификатхэр аратыжыг-
гъэх. Ахэр – гурт еджаплэу
N 7-р, мыш анахыбэу тхылты-
плэхэмэр бжъэмэр къыщаугъоигъэ
– тонн 12-м ехүу; кілэццыкыу
Ыыгыплэу N 4-р, къаугъоигъэр
зэрэбэм игүсэу чанэу хэлэж-
агъэх къэбарлыгъэлэс ювшэн-
ми, килограмм 11650-рэ мыш
къыщаугъоигъэр.

2021-рэ ильесим «ЭкоБит-
вэм» кілэццыкыу Ыыгыплэхэмкіэ
анахь лъэш щыхугъэхэр хэу-
шъхъафыкыгъэ коррекционнэ
Ыыгыплэу зипсауныгъэкіэ щы-
лэгъэхэм шыкіэ зэфэшхъаф-
хэр агъофедэх. Лъэхъаным диш-
тэрэ искуствэм и Гупчэу «Шпар-
галкэм» зэхахьем къышишыгъэ
экологическэ пшысэр, кілэ-
ццыкыу Ыыгыплэу N 4-м ыгъеуцу-

клагъэ зилемхэр зычлэсхэу N 18-р
ары. Зэхэшаклохэм къызэралау-
гъэмкіэ, мыш члэсхэм япчагъэ
емылтыгъэу, нэбгырэ 56-рэ,
учреждение 43-у зэнэкъокъуэ-
хэм анахыбэ къаугъоинир
афызашлокыгъ.

Еджаплэхэм ащищэу къахэ-
щыгъэр я 20-р ары. Зы мазэм
къыклоц мыш щеджэхэрэм
килограмм 1800-рэ къаугъоигъ
ыкы алэ хъугъэх.

Теклоныгъэ къыдээзыхыгъэхэм
ацлэкіэ къаугъоигъэ пластикым
хэшыкыжыгъэ тетысхыеплэлл
Лениним игупчэ щагъеуцугъ.
Мыекъуапэ афэдхэр Мыекъуапэ
ищаугхэу лъэпкэ проектэу «Псэ-
уплэр ыкы къэлэ щылакъэр»
зыфиорэмкіэ зэтырагъэпсы-
хажыгъэхэм адагъеуцугъэх.

Хэкъир зэхэшшылыкымэ шуа-
гъэу къытыштыр джы постэуми
янэрэгъэгъу — къэлэгъэ къодьеу
щымытэу, ар зэрэбгъэпсөөлэ-
шүүчти мафэ къэс аушэтишт.

Яцыклагъом къыщуяблагъэу
зэхяягъэшыкыгъэним мэхъануу
ицэри ини, аш пае гъесэнгъээм
творчествэм атегъэпсыхъэгъэ

гъэ театрализованнэ къэтинеу
«Къэлэ къабээр сэ къысще-
жьэ!» зыфиорэр ашкіэ щысэх.

Сурэтхэр Мыекъопэ къэлэ
администрацием ипресс-къу-
лыкыу иех.

Сомэ миллиард 15-м ехъу пэIуагъэхъащт

Къэралыгъом ит гурит еджапIэхэмрэ «ІэпыIэгъу псынкIэмрэ» ятранспорт зэблахъуныр, имыкъурэр къашэфыныр УФ-м и Президентэу Владимир Путиным пшъерильеу кыгъэуцугъэхэм ашыщых.

УФ-м иминистрэхэм я Кабинет зэхэсигьоу джырэблагъэ илагъэм къизэрэщауагъэмкIэ, 2021-рэ ильэсэм техникэу къашэфыщтым сомэ миллиард 15,3-рэ Правительствэм пэIуигъэхъащт. ЗэкIэмкIи еджапIэхэм апае автобус 4187-рэ юки «ІэпыIэгъу псынкIэм» апае автомашинэ 1624-рэ шьюрхэм афатуущынэу щыт.

ТранспортыкIэу аратыщтыр зэкIэм анахъэу къоджэ псэупIэхэм адэсхэм къизэрэшхъащтыр УФ-м и Правительствэ и Тхъаматэу Михаил Мишустиным къихигъэштыгь. АвтобусхэмкIэ кIэлэеджаклохэр еджапIэхэм якIолIэштых, врачхэр сымаджэхэм игъом яплынхэмкIэ «скорэхэр» ІэпыIэгъу афэхъу щытых.

Правительствэм ипащэ техникэр шольырхэм зэрэтира-гощтшт шапхъэу агъэхъазырыгъэм дыригъэштагь, мы лъэнекъомкIэ гухэлъэу ашыгъэхэр икьюоу пхырыщицгъэнхэм фытегъэсихъэгъэ пшъерильеу гъэнэфагъэхэр кышыгъэх.

«ЭкоЦентрэм» къеты

УпльэкIунхэр лъагъэкIуатэх

Адыгеим икүшхъэхэм защызыгъэпсэфымэ зыштоигъохэм япчагъэ ильэс къэс хэхьо. Предпринимателэу ахэр езыгъэблэгъэштхэмкIи щыкIагъэ щыIэп, хъакIэшхэр, шхапIэхэр етIупщигъэу Мыекъопэ районым къышызэуахых.

ХъакIэхэм узэрэпэгъокыщтыр дэгъоу бизнесменхэм ашIэ, агъэцакIэ, ау, гухэкIми, хэкIэу къаугъоирэр һузыщтым ыгъэгумекIэу ахэтыр бэп.

— Мыекъопэ районым Йоф щызышIэрэ предпринимательхэм, юридическэ лицэхэм ашыщу пыдзэфэ пытэхэм ядэшиин пае зээзэгъынгъэм кIэмытхагъэхэм якъыхэгъэцин фытегъэпсихъэгъэ упльэкIунхэр лъытэгъэкIуатэх. Ахэм «ЭкоЦентрэм» и Йоф щызышIэрэ предпринимательхэм, юридическэ лицэхэм ашыщу пыдзэфэхэм ядэшиин фэгъэхъыгъэ зээзэгъын-

нием иадминистрацие
чIэсхэри ахэлажьэх.

**Къыхэгъэцимэ сиIоингъу, хъакIэш къиззIу-
зыхъгъэ бизнесменым
хэкIыр зэрэIуаригъэ-
щыщт юки зэригъэкIо-
дыщт шапхъэхэр хэбзэ-
гэуцгъэм къыцыдэ-
лъытагъэх — къыIуагь
ООО-у «ЭкоЦентрэм» и
Адыгэ шольыр къутамэ
ипащэу Алыбэрд Нал-
бый.**

Шыгу къэдгэкIыжын, унээ
предпринимательхэм, юридиче-
скэ лицэхэр пыдзафэхэм ядэ-
шиин фэгъэхъыгъэ зээзэгъын-

гъэм «ЭкоЦентрэм» дыкIэтхэнхэ
фае. Экологическэ юки
санитарнэ шапхъэхэр зымыгъэ-
цакIэхэрэм административнэ
тазыр атын фаеу хъущт, ялоф-
шэнни чэц-зымэфэ 90-кIэ къа-
гъэуцщт.

Зээзгэйнгъэм укIэтхэным пае коммерческэ отделым ио-
фышIэхэм закъыфэбгъязэмэ
хъущт. Телефонхэр: къалэу
МыекъуапэкIэ — 8918-425-96-22,
поселкэу ЯблоновскэмкIэ —
8962-868-12-29. Интернет нэ-
клубгоу <http://adygea.clean-rg.ru> зифиорэм уихъами, лъэ-
тхылтыр щылтын пльэкIыщт.

ООО-у «ЭкоЦентрэм»
и Адыгэ шольыр къутамэ
ипресс-къулыкъу.

ПЭIудзыгъэ шыкIэм тетэу рагъэджэштых

АдыгеимкIэ класс 11 карантиним агъэкIуагь. Ахэр МыекъуапэкIэ еджэпIитIумэ, Красногвардейскэ районымкIэ еджэпIитIумэ юки Тхъутэмыкьое районымкIэ еджэпIиплIимэ ачIэс кIэлэццыкIу.

ИльэсикIэ еджэгъур очнэ шыкIэм тетэу республикэм ис кIэлэджэкIо постэуми рагъэджэгъагь. Ау тигъуасэ Адыгеим гъэсэныгъэмрэ шIэнэгъэмрэкIэ и Министерствэ къизэреритгъэмкIэ, еджэпIэ заулэмэ, нахь тэрэзэу къэплон хъумэ, класс заулэмэ арьсхэм ашыщхэм коронавирусыр къизэреряутэлIагъэм пае пэу-
дзыгъэ шыкIэм тетэу рагъэджэнхэу рагхъухъагь. ДжырэкIэ республикэм иеджэпIи 8-мэ яклас 11 карантиним агъэкIуагь. ПстэумкIи кIэлэццыкIу 309-рэ. Ахэм яунэхэм арьсхэу еджэнир лъагъэкIотшт. Адыгеим гъэсэныгъэмрэ шIэнэгъэмрэкIэ и Министерствэ къизэрэщауагъэмкIэ, тхъамэфитIум къыклоц ахэр пэуудзыгъэ шыкIэм тетэу рагъэджэштых. Адыгеим икIэлээгъаджэхэм япроцент 72-мэ коронавирусым пешуеклорэ вакцинэр ахальхагь ар лъагъэкIуатэ.

Бзыльфыгъэр зэриукIыгъэмкIэ агъэмисэ

Къутырэу Северо-Восточные Сады щыцхуульфыгъэр агъэмисэ укIыгъэ Йоф зэрээрихъагъэмкIэ.

Урсысюм и Следственнэ комитет испедственнэ отделэу Мыекъопэ районым щыIэм ильэс 45-рэ зыныбжэхъуульфыгъэм ылъэныкьюокэ къизэуахыгъэ Йофым ихэлпIэн ыуухыгь.

Следствием зэригъэунэфыгъэмкIэ, 2021-рэ ильэсэм гъэтхапэм и 15-м лажэ зиIэмрэ ашI инэосоц бзыльфыгъэу ильэс 39-рэ зыныбжыимрэ ештуууынгъэ азыфагу къыдахы зэфэгубжыгъэх. Нэужжым бзыльфыгъээр ыуукынэу хуульфыгъэм ыгу къихъагь. Къутырэу Северо-Восточные Сады иурамэу Садоваям тет унэм исхэу спирт зыхэт псынкIэу къызэкIаблэрэ псышьор бзыльфыгъэм тырикIи, машор кIидзагь. Бзыльфыгъэм шьобжэу тещагъэхэм къахэкIэу сымэджэшым идунаийшихъожыгь.

Хыкумым иунашьокIэ бзэджашэр агъэтысыгь.

Мы уахьтэм ехъулIэу Мыекъопэ районым ипрокуратурэ къизэуихъагь уголовнэ Йофыр хыкумым фиғэхъыгь.

Мэшфэшүу Нэдждэт ишхъэгъусэу Иджлалэ идунаий зэрихъыгъэмкIэ телерадиокомпание «Адыгеим» илофышIэхэр фэтхъаусыхэх, икъин дагощи. Тхъэм джэнэт лъапIэр кырет.

Фестивалэу «Нартхэм ячыгу»

Адыгейм кырагъэблагъэх

Юныгъом и 17 – 19-м шъолырхэм яфольклор фестивалэу «Нартхэм ячыгу» зыфиорэр Мыеекъуапэ щыклощт.

Дагъистан, Къалмыкъым, Чеченям, Темир Осетилем — Аланием, Къэреще-Щерджесым, Краснодар краим, Волгоград, Ростов хэкухэм, Адыгейм яорэдьохэр, къешуакохэр, суретышхэр, лъепкъ ӏепэласэхэр, лъепкъ музыкальнэ ӏемэ-псымэхэмкэл ордышшохэр къезигъа-лохэрэр, фольклорым пыльхэр, нэмыхкхэри фестивалым хэлэжэшты.

Зэхэншаклохэр

Лъепкъхэр зэфэзышэрэ фестивалым къэшакло ыкчи зэхэншакло фэхъуугъэх Адыгэ Республиком культурамкэ и Министерствэ, лъепкъ творчествэмкэ Урысыем и Къэралыгъо Унэу В. Д. Поленовым ыцэл зыхырэр, Адыгэ Республиком лъепкъ культурэмкэ и Гупчэ.

Урысыем культурэмкэ и Фонд иргант къызфагъэфедээз, проектыр щылэнгъээм щыпхирашты.

Адыгэ шэн-хабзэхэм атетэу бывымхэр хъаклехэм апэгъокыштых. Хъаклешыр пчегум къы-

щызэуахышт, Кавказым щыпсэурэ лъепкъхэм яшэн-хабзэхэр къыщаагъэлэгъоштых.

Сэтэнае идышиштэ Иудан

Зэкошныгъэм ипчэгү лъепкъхэм яшшагъэхэр къыщаагъэлэгъоштых. «Сэтэнае идышиштэ Иудан» зыфиорэм семинарим щытегүшшит.

Пшъашшам ихуулхагъэ уасэ фэзышытхэр купым хэтых. Ильэс заулэ хъугъэу Мыеекъуапэ щызэхашэрэ фестивалэу Сэтэнае илэпэлэсэнгъэ фэгъэхыгъэм епллыкілеу фырялэр къалотшт.

Адыгэ Республиком и Лъепкъ тхыльеджаплэ ӏенэ хъурае щыклошт. Кавказым илъепкъхэм яфольклор, гушхъэ клучлэм изыкъегъэлэтын искусствэр зэрэфэлажъэрэр, нэмыхкло юфьохэр къаалетштых.

Ишшагъэр

Ишшагъэр искусстве лъагэм иштэ зэрэхъурэм фестивалым

мэхъэнэ ин щыратышт. Ильэс сыйбэклэ уззеклэбжымэ, ӏепэласэхэм яшшагъэхэм икью уасэ афетымышшэу уахътэ къыхэклиштыгъ. ӏепэласэхэм яснауцшыгъэ къызэуахызэ, яшшагъэ лъагъэклотагъ, искусствэм иофышэхъутэх.

Ишшагъэмрэ искусствэмрэ зэпхыныгъэу яэ хъугъэр фестивалым игъеклотыгъэу къыщаагъэлэгъошт.

Илэпэласэм иеджаплэ

Иофшаплэу «Нанэм» илашшэу Нэгъуцу Аслъан Илэпэласэм иеджаплэ зэхишшт. Лъепкъ яшшагъэхэм ямхъянэ зыкынээриэтырэр, «Нанэр» къелэеджаклохэм яшэнгъэ хъягъэхъонымкэл гупчэ зэрафэхъуугъэр, фэшхъафхэр зэлуклэм щызэхахыштых.

Шъуашэр лъепкъым ыпс

Адыгэ шъуашэм итеатрализованнэ къэгъэлэгъонхэр цыиф-

хэм агу рихьыштхэу зэхэншаклохэм алтытэ. Суретыш-модельер цэрыгоу Сталью Юре иофшагъэхэм къащегъэжагъэу фестивалым щытлэгъуущтыр маклэп. Адыгэ шъуашэр зышшаре ӏепэласэхэм яшшагъэ хэпшыркэу зэрэххэхъуагъэм тегъэгүшшо. Узыхэдэн плъэкишт шъуашэр фестивалым къыщаагъэлэгъоштыр нэм псынкүэу фэллэвшиштэп.

— Фестивалыр гум шүүкэ къинэжьышт, — къытиуагъ зэхэншакло купым хэтэу, Адыгэ Республиком лъепкъ культурэмкэ и Гупчэ иофышэу Клэмеш

Светланэ. — Республиком культурамкэ иминистрэу Аулье Юрэ, тилофшаплэ илашшэу Бадий Къэлпъан, нэмыхкхэм зэралты-тэрэмкэ, фестивалыр бэмэ еджаплэ афэхъущт.

Ячыгу, ялъэнхыкъо гупсэ зэрэгэлэлтэрэр, ижье яшшагъэхэр искусстве лъагэм иша-хувь диштэхэ зэрэххуугъэр, шэжэй яэу лъепкъхэр зэрэпсэхэрэр, лъепкъхэм яшшашхэм ядэхагъэ, фэшхъафхэр фестивалэу «Нартхэм ячыгу» зыфиорэм щытлэгъуущтых.

Фестивалыр къашьоу «Уджхъурааклэ» аухышт, зэкэ лъепкъхэр къызэдэшшит.

Искусствэр зышшо-гэшшэгъэхэм тялъэу мэкъэгъэхэм альгэлэнхэу. Фестивалыр Зэкошныгъэм ипчэгү, фэшхъафхэм ашыклошт. Къэралыгъо гъэпсыкэ илэу Адыгэир зыпсэурэр ильэси 100 зэрэхъурэм фэгъэхыгъэ зэхахъэхэм цыфыр апч, щылэнгъэм фагъасэ, лъепкъхэр зэфащэх.

ЕМТЫЛЬ Нурбый.

Тамыгъэр кызэратыгъэхэр

«Житель осажденного Севастополя» зыфиорэ тамыгъэр кызфагъэшшошагъэхэр «Жителю блокадного Ленинграда» кызэрратыгъэхэм ягъэпшагъэ мэхъух ыкчи социальнэ фэл-фашихэмкэ яфитынгъэхэр зэфэдэх.

Ахэми Ленинград иблокадэ къыхиубытагъэхэм афэдэу мазэ къэс ахъщэ тын къафакло, ахъщэ тэдээ къаратырэм хэхъэрэ социальнэ фэл-фашихэмкэ афагъэцаклэх, сэкъатныгъэ зиэхэм пенсийтури, сэкъатныгъэм пайи, ныбжыр зэрэнсэсигъэм пайи, къафэклонэу агъэпсын фитых.

Хэбзэгъэуцгъэм кызэршыдэлъытагъэхэмкэ, Севастополэу къадзыхъагъэм щыпсэущтагъэклэхэрэр 1941-рэ ильэсэм ичъэплюгъу мазэ и 30-м къызыублагъэу 1942-рэ ильэсэм ибэдээгъу мазэ и 4-м нэс аш дээгъэхэр ары. Ахэм тамыгъэу «Житель осажденного Севастополя» къараты. Ар къэзыушихъятырэ тхыльэу кыгъур Хэгъэгу зэошхом

иветеран иудостоверение къатынным лъапсэ фэхъу. Цыфым тамыгъэмрэ ар къэзыушихъятырэ тхылтырэ къытэфэхэу, ау имылхэмэ, УФ-м Пенсиехэмкэ ифонд ичыплэ органэу зыпэблагъэм еклюалээм, ӏепылэгъу къыфэхъуущтых. Джаш фэдэу тамыгъэр къыратыгъэу, ау сэкъатныгъэ зиэхэм ахэмхъэхэрэм цыфхэр социальнэу къеухумгээнхэм фэгъэзэгъэ куулкъум е фондым ичыплэ орган зафагъэзэн альгэкъшт. Мы ветеранхэми медикэ-социальнэ экспертизэм иучреждениехэм зэпхыныгъэ адьралэнимкэ ӏепылэгъу афэхъуущтых.

Сабыищ-плы зиэхэри

Пенсиехэм ясистемэ фэгъэхыгъэ хэбзэгъэуцгъэм зэхъокыныгъэу фэхъуугъэхэм кызэррашыдэлъытагъэхэмкэ, бзыльфыгъэу сабыитф е нахынбэ зиэхэри ыкчи ахэм аныбжь ильэси 8-м нэсыфэклэ зыпэблагъэхэм еклюалэхэм хъущт, ау аш пае пэшшорыгъэшшэу зарагъэтхын фае.

Юфшэгъэ ильэс 15 ыкчи пенсиехэмкэ коэффициент 30 рагъэкъуугъэмэ, аныбжь нэмыхызэ пенсием клон фитых.

2019-рэ ильэсэу законым зэхъокыныгъэхэр зыфэхъуугъэхэм къышуублагъэу сабыищ-плы зиэ бзыльфыгъэхэри аш къыхеубытэх. Бзыльфыгъэм сабыищ илээмэ — ильэсисицкэ, плыимэ — ильэсиплэйкэлэ нахыжьеу пенсиер ыгъэпсын ылъэкишт. Ау ахэми юфшэгъэ ильэс 15-м къышымыкэу яэш фае.

Мы фэгъэкотэнэр ыгъэфедэнэу ашэ къынэхээр 1965-рэ ильэсэм къехъуугъэу сабыищ-плы зиэ бзыльфыгъэхэр, ахэм аныбжь ильэси 8-м нэсыфэклэ зыпэблагъэхэм альгэкъшт. Аш къыхиубытэхэрэр 1966-рэ ильэсэм къехъуугъэхэр ары.

Пенсием зыщицкэхэри ныбжьым нэмыхызэ ар ыгъэпсынэу фитынгъэ зиэ ныхэм Интернетыр кызфагъэфедээ тхыльхэр атынхэ альгэкъшт. Джаш фэдэу Пенсиехэмкэ фондым ичыплэ органэу зыпэблагъэхэм еклюалэхэм хъущт, ау аш пае пэшшорыгъэшшэу зарагъэтхын фае.

УФ-м Пенсиехэмкэ ифонд и Къутамэу АР-м щылэнгъэм ипресс-къулыкъу.

ТХЫЛЬ ХАЛЭМЭТ

Шэныгъэлэж, кэлэе гэдэж ныбжыкэхэм гъэхьагъэхэр ашыхэу зысьгъурэм сциз схегахьо, сипсауныгъэ зыпкь регэуцо.

Тыгъусэ фэд адигэ къэралыгъо университетын джы щезыгъаджэхэм Шхъэлэхъо Сусани, Мурад Гошлъапли, Долэ Рузани кандидатыцээр къыдахынмкэ атхыгъэ диссертации Ioфшагъэхэм осе тэрэз афешыгъэним пae съязджэгъагъэр, атхыгъэхэр Советын къыщаушихъатыжынхэ зэхүум сүгумекэу съяздэгүүрээр. Дэгээу яофшагъэхэр зыпхырагъэким, сэри а Советын сыхе-

къяджэштыгъэх амал зэрилкээ адигабзэм икбодыжын къызэтыгъа гэхэн. Тэ тиниститут үүхэри, Адигэ къэралыгъо университетын шылажжэхэрэри алэ зэкэдзагъэу амалым лъыхуущтыгъэх. Ioфшагъэхэри къыхаутыщтыгъэх, төлөвнери, радиори, гээзетхэри агэфедэштыгъэх. Ахэми яшуагъэ къаклощтыгъэ, ау мы нэбгырищым атхыгъэ тхыльэу «Сурэтхэмкэ адигэ хабзэхэмрэ бзэмрэ зэтэгъашэ» (Мыекуапэ, 2020-рэ ильэс) зыфилоу, Адигэ Республикин льэпкэ Ioфхэмкэ, Iэкылб къэралхэм ашыпсэурэ тильэпкэгъухэм адирялэ зэпхыныгъэхэмкэ ыкли къэбар жуугъээм иамалхэмкэ и Комитет яэпыгэхэу къыхаутыгъэр ямышыкэу гъэпсигъэх. Аш шлэгэшко адигабзэм, адигэ хабзэм язэгъэшэнкэ къытынэу ушыгыгынэу щыт. Адигэм «ужэ къыдалхъагъэмэ ебгэхъижышунга» зыфалорэм фэд.

Тхыльэр адигэ харьфылтэйкээ къызэуухы. Ар харьфылтэй къодыне ѿтигэ: сурэтэу итим икъэуакэ илэрэе макъэ ихъарыф къеты. Гүшүлээм пае, **атээкэ сурэт** дахэ ит, аш ыцээ илэрэе харьфыр A-кэ къыргэгъажэ: атакъэ, пыл сурэт — п-кэ къыргэгъажэ, нэмыкхэри джащ фэдэх.

Аш къыкэлэйкох шүфэсхынэ, шүфалхэр. Мыш адигэ гүшүлэу щагъэфедэрэ пэпчэе урсыбзэки, инджылызыбзэки, тыркубзэки къатых. Аш ишлэгэшко къэкошт урсысэу, инджылызэу, тыркоу адигабзэр зэзигъашэ зышигъохэмкэ. А бзэмэ ашыг зышээрэм адигабзэки къалогъэ гүшүлэх, гүшүлэхуухыгъи имэханэ къыкэмьупчэжэу къыгурьошт. Мы тхыльым итани игтус **аудиопрограммэ**. Аши ишлэгэшко къэкошт адигабзэр зэзигъашээрэмкэ, сыда помэ адигэ гүшүлэхэу, гүшүлэхуухыгъэхэу тетхагъэхэр адигэ артистхэм, дикторхэм зэхэугууфыкыгъэу тэрэзэу адигэбзэ къабзэки къало. Мы тхыльым ишлэгэшко къэкошт

— урсыбзи инджылызыбзи, тыркубзи зэзигъашэ зышигъохэмкэ. Адигабзэм изэгъашэн нэмыкэу адигэ шэн-хабзэхэр пшэнхэмкэ тхыльыр Иэрыфэгъу хүшт. Адигабзэмрэ адигэ хабзэхэмрэ зэрэзэпхыгъэр тхыльыр зытхыгъэхэм дэгэу ашэ. Бээр ябгъашэе е бэгъаджэхэ зыхуукэ, пүнгэгъэр зэригүүсэн фаер кээзымыгъэтхыгъэ методист цэрило щылэп сшошы. Кэлэе гэдэжэм ригъэджэхэрэ къодыен, епүүх ыкли. Тапашхээ иль тхыльыр адигэ лъэпкэу дунаишхом щитэкхуягъэу адигабзэр зытхыгъупшэжхээрэмкэ Иэпыгъушо зэрэхуущтири гъэнэфагъэ. Адигэ лъэпкэу нэмыкэ къэралыгъохэм ашыпсэухэрэм ахэтэпштири адигабзэм, инджылызыбзэм, тыркубзэм зымышээрэ, аэрэ зыхуукэ, зэкэми мыр Иэпыгъушо афэхуущуунэу гъэпсигъэш, ишуагъэ якыщ. Мы тхыльыр зытхыгъэхэм ашыххэр Тыркум щэлажжэх, адигабзэр аш щагъашэ. Сызэрэнэгурэмкэ, ахэм оптыту ялэр агэфеди тхыльыр атхыгъэш, уицхээ тельниену щыт. Арышь, тхыльэу тъкызтегущиэрэ къызэриклон ар зэкэ дут-

Адигабзэм изэгъэ-Ашэн нэмыкэу адигэ шэн-хабзэхэр пшэнхэм-ки тхыльыр Иэрыфэгъу хүшт.

наим тет адигэхэм ашхьапнену гъэпсигъэ.

Къэралыгъо зэфэшхыфхэм ашыпсэухэрэм ашыцыбэм адигабзэр ашлобаю, ашлодахэу зэрагъашэ. Аш ишхьат Унэрэкю Раэрэ аш ишхьэгъусэ Замудинрэ Япониумрагъэблагъэхи зээкохэм

шхъэкафэу къафашыгъэр. Аш фэд, сэ ситхыгъэ горэхэм Интернетынкэ нэмыц академическе тхыль тедзаплэм иредакторхэр зеджэхэм, къыхаутынм фит сшынхэмкэ къызэрэсфэхэгъяа. Фит зысэшхэм, «тхвааегъэпсэушкор» къыспагъохыгъ, ежхэм ятхаклохэм са-хальтагъ ыкли къэльэеуагъэх аш фэдэ Ioфшагъэхэр тхыль псау згэхъымэ къысфыхаутынэу. Сэри «дунаим тет цыфхэр адигэм нэуасэ афашыцхэмэ дэгэу» сли, тхыль псау **«Мисли о языках»** ышхьэу зафэсэгъэхым, мэ-зицкэ къыхаутыгъ ыкли къэльэеуагъэх джыри, сфызэшокыцтмэ, афэзгэхъынэу, Арыти, сборник Ioфшагъэ шхъафхэу 22-рэ дэтэу **«О кодекс чести адигов (черкесов)»** ышхьэу згэхъыгъэ ыкли ари къыхаутыгъ. Етла-ни къэлпэгъэхэх, ау сэ сиынжыкы си-хэктагъэш, тхыль джыри згэхъязы-рынрэ сикъаруу къымыхыкъомэ сли зэпэзгъэзгүй. Аш къыгъэльягъорэр тиады-габзи, тихэбээ дахэхэри нэмыкэ къэралыгъохэм агу зэрэрихыхэрэр ары.

Мы тхыль цыкдум щитхуушко къызэ-рихырэм нэмыкэу шлэгэшхуу къытынэу щыт, арышь, зытхыгъэхэм къэралыгъо шуухъафтын къалэжыгъэу сеплты.

Зытхыгъэхэм, икъыхэутынкэ адээ-пышагъэхэм псауныгъэ пытэ ялэр, гъэхъэшхохэр ашыхэу берэ псеунхэу афэсэло.

Гъыш Нухь.
Филологие шэныгъэхэмкэ док-
тор, Дунзэ адигэ академиим иа-
кадемик.

АЩЫГЬУПШЭРЭП

Галина Алексеенкэм фэгъэхыгъэу тхыгъэ ин кыдэхъагъ Кавказ заповедникир зызэхашагъэр ильэс 80 зэрэхуугъэм ехүулэу кыдагъэкыгъэ тхыльэу «Книги памяти наших сердец» зыфилорэм.

Галинэ ицыкүгъом къыщегжэхъагъэу ятэу, мэзгээк дэгүүгъэу, нэужым заповедникым идирукторыгъэу Николай Лаврентьевым кыуатэхэрэ къэбархэм ядэуээ, ежыри цыкдум къуухъэхэмрэ мэзхэмрэ шу ылтэгэхъагъэх. Аш емылтыгъэу, естествознаниемрэ географиенрэкэ кэлэгэаджэу еджагъ ыкли Ioф ышагъ. Ильэс заулэрэ Востоковедением иинститутрэ Москва дэт институтэ хэгъэгу зэфэшхъафхэм Ioф ашызышэшт дипломатхэр зыщагъэхъа-зырхэрэмрэ алуутыгъ.

Ятэ идунаи зехжохым Галинэ заповедникым Ioф щишинэу колективым къыхъагъ. Апэрэ лъэхъаным заповедникым иофишэхэм ясабийхэр зыщи-

рагъаджэхэрэ еджэплэ-интернатэу Мыекуапэ дэтыгъэм икелэпупыгъ, етланэ идирукторыгъ.

Ильэс 35-рэ Ioф ышагъэу ар библиотекарь хуугъэ, тхыльеджэнэм сабийхэр фигъасэштыгъэх. Аш фэшхъафхэу Кавказ заповедникым щызэхашэрэ ушэтын Ioф-тхыбзэм ахлажжэштэй, къуухъэхъагъэхэм къащыкыхэрэр шэныгъэлэжъэу М. Д. Алтуховым икуп хэтэу къатхыхъагъэх.

Галина Алексеенкэр опсэуфэ заповедникри, аш Ioф щишишэхэрэри ыгу ильтигъэх, аукинэштыгъ, уасэ афишиштыгъ. Ежыри цыфышилоу, Ioфыши чанэу, заповедникир зыгу пымыкыштыгъэ лэжжаклоу ары зэрэшштэгъэ. Тхыльэу зигуу туу къэтшыгъэм Галинэ

къыткэхъуухъэрэ ныбжыкэхэм афишэхъыгъэ гүшүлэхэр дэтых: «Заповедникым гуфэбэнэгъэу фытилэм гүнэ илэп. Тауж къикыхэрэм ашулъэгъур лъагъэклуатээ, ежхэм ясабийхэм ахалхъанэу сифай. Заповедникир жуугъэлэлтээ, шу шуулъэгъу, чышхъашшор къэзигъэдэхэрэ чылгээ ар ти. Аш псыххэр къышжэх, ахэр гъашэм ылтапсэх».

Заповедникым хъарзынэш Галина Алексеенкэр шыххэрфын хэлжээзэ тирхэгъэе сурэтир хэл. А мафэм аш кордонэу Гъозэрылпэе еж ыцэ зыхын э чыг щигээтийсхэгъяа.

Алексеенкэр псаугъэмэ, къихашт ильэсийн ыныжь ильэс 95-рэ хъущтэгъ. (Тикорр.)

Гъогурыклоныр щынэгъончъенным пае

Адыгэ Республикаем хэгъегу клоц 1оффхэмкэ иминистрэу Иван Бахиловыр мы мафэхэм зипчъэхэр кызээлүзыхыгэ Мьеекъуапэ илицеу N 34-м щылагь.

1оффхабзэм хэлэжьагъэх гъогурыклоныр щынэгъончъеннымкэ Къэралыгъо автоинспекцием Адыгейимкэ и Гъэйорышаплэ илашэ ишшээрлыхэр зыгъэцэклэр Мамыекъо Казбек, ведомствэм итress-кулыкъу илашэ Гъомлэшк Байзэт, Мьеекъопэ къэлэ администрацием инфраструктурэмкэ иотдел илашэ Виталий Загайко, нэмийхэри.

Гъэсэнгъэм иучреждение дэжэ гъогурыклоныр щынэгъончъэу щызэхэцэгъенным, кіэлэ-

еджаклохэм, водительхэм шапхэхэр амыукъонхэм, ашкэ хэбзэхумаклохэм яшшэрлыхэр зерагъэцаклэрэм изэфхэсыжхэр шыгъэнхэм къэзэрэгъоигъэхэр атегущылагъэх.

Кызэралаугъэмкэ, мы еджа-плем урокхэр зыщырагъажэхэрээр сихьатыр 8.30-р ары. А уахьтер къэмисызэ нытихэм якэлэцыкъухэр учреждением къиращалэх. Аш дэхэгъуиту ил, ау зэлухыгъэр зыр ары. Аш къыхэкилэ мы чыплем маши-

набэ щызэрэгъои, шапхэхэр аукъохэу къыхэки.

Иван Бахиловым гъогурыклоныр щынэгъончъеннымкэ Къэралыгъо автоинспекцием Адыгейимкэ и Гъэйорышаплэ илашэхэм пшэрлыгъо къафишигъмы гумэкыгъо дэгъэзыхыгъэнемкэ хэхынлэ къагъотынэу. Джащ фэдэу гъогурыклоным ишапхэхэр амыукъонхэм фэш ДПС-м инаряд тедзэхэр мы гъэсэнгъэм иучреждение дэжэ щытынхэу зэдаштагь.

Япчъагъэ хэхъуагь

2021-рэ ильэсэм имэзибл пштэмэ, ежь-ежырэу 1оффшэн кызфэзгъотыжыгъэхэм япчъагъэ 4369-м кіэхъагь е проценти 181-рэ хуугъэ. Мышкэ муниципальнэ образованищмэ пэрытныгъэ айыгь: Мьеекъуапэ — нэбгырэ 1589-рэ, Тэхъутэмыкье районыр — 682-рэ ыкы Мьеекъопэ районыр — нэбгырэ 445-рэ.

— Шольыр проектым къыдхэхэлтигъэу, ежь-ежырэу 1оффшэн кызфэзгъотыжыгъэхэм финанс 1эпилэгъу ягъэгьо-

тыгъенямкэ фэгъэктэнгъэхэр афашыгъэх, — кыщауагь Адыгейим экономикэ хэхъоныгъэмкэ и Министерствэ.

Ведомствэм кызэрэшьхагъэшгъэмкэ, ежь-ежырэу 1оффшэн кызфэзгъотыжыгъэхэм фэгъэктэнгъэ зилэ микрозаймхэр аратых, залог щыэ зыхыкъэ, ильэсэм тельтигъэу аш проценти 6,5-рэ (зээгъэныгъэм зыхыкъэхэгъэх мафэм ехъулэе Урысыем и Банк ыгъэцугъэ ставкэм шлокырэп) пыль, аш етлани проценти 2,5-рэ ахэки.

Залог щымыэ зыхыкъэ, процентыр 6,5-рэ мэхъу. Анахь ахьщэшху аратырэр сомэ мин 500-м ехъурэп, анахь маклэр кызыщежьэрэр сомэ мин 50. Микрозаймэр кызэрэтиштэм ыныбжь ильэс 18-м щегъэжъэу 65-м шлокы хууштэл. Чыфэ мынхэр зытэрэ компание «Адыгэ Республикаем предпринимательствэм 1эпилэгъу фэхъугъенямкэ и Фонд» кы-

зэрэщауагъэмкэ, 2021-рэ ильэсэм шышхъяум и 1-м ехъулэе ежь-ежырэу 1оффшэн кызфэзгъотыжыгъэ нэбгыритфымэ яшуагъэ арагъэкыгь, ахэм сомэ миллионы 2,6-рэ аратыгь.

Къэбарлыгъээс-упчэжъэвь ыкы гъэсэнгъэ фэл-фашихэм альянкъоклэ ежь-ежырэу 1оффшэн кызфэзгъотыжыгъэхэр зыгъэумкырэ улчэхэм яджэ-упхэр оффлайн ыкы онлайн шыкъэхэм атетэу щызэрэгъэгъотын альякъыт Мьеекъуапэ дэт Гупчэу «Мой бизнес» зыфилорэм зыкыфагъазэмэ.

Предпринимательствэ цыкъум ыкы гуртым ахэцагъэхэм мы мафэхэм ыпшээкэ зигугуу къэтшыгъэ Фондым зыкыфагъэзагь сомэ миллионы 13,4-рэ зытефэрэ микрозаймхэр ящи-клагъэу.

Лъэу тхылпийтлур ежь-ежырэу 1оффшэн кызфэзгъотыжыгъэхэм къатыгь, ахэр зыфаехэр сомэ мин 200, ахъщэм техюорэр проценти 4. Мьеекъуапэ ипредпринимательхэм ыкы компанием сомэ миллион 13,2-рэ зытефэрэ заявкилл къатыгь.

Гүшүэл пае, офисхэм ыкы сатышынам пылхэм апае мебель къыдээзгъэкырэ предприятием кыригъэкокырэ мылькум хигъэхъонам фэш сомэ миллионы 5 ишкылагъэу Фондым зыкыфигъэзагь. Ахъщ 1эпилэгъур программэу «Предпринимательствэ цыкъум ыкы гуртым инэмькэ субъектхэр» зыфилорэм къыдыхэлтыгъэу проценти 8,5-рэ техъо, мээ 24-кіэ ппщыныжын фае.

— Компанием илашэ кызэриуагъэмкэ, проектыр гъэцклагъэ зыхыкъэ, ахъщ 1эпилэгъу къауылагъэр материалхэм ящэфын ыкы цыфхэм лэжъапкэр ятыгъэнам апэуагъэхъащ. Аш ишуагъэкэ 1оффшеплэ 1эпилэгъэр кызэтигъэзагъэнэштых, — кыщауагь Адыгейим экономикэ хэхъоныгъэмкэ и Министерствэ.

Хыкум приставхэм къаты

Мьеекъуапэ щызэхащагь

Хыкум приставхэм я Мьеекъонэ къэлэ отделрэ гъогурыклоныр щынэгъончъеннымкэ Къэралыгъо автоинспекцием 1оффшэн 1эхэм видео тезыхырэ камерэхэр ыкы транспортым тетхэгъэ тамыгъэхэр зыгъэунэфырэ иктыгъохэр кызфагъэфедээ рейд разъеклэгъигъ.

Ар оклофе зэхафынэу алэкіэльтигъэ 1оффшэн 1эхум атэфэрэ сомэ мини 180-р кызэклигъэхэжыгь. Чыфэ зытэль нэбгырэ 12-мэ явоттранспортхэм арест атыральхъагь.

Хыкум приставхэм я Федеральэ къулыкъу Адыгейимкэ и Гъэйорышаплэ шыгуу къеъкъыжы, чыфэ шүтэльтиэмэ зэжъугъэшэнам е ар игъом къэшүупшынхын шыульэкъынам пае сайтэу «01.fssp.gov.ru-м» икъэбарлыгъээс системэу «Банк данных исполнительных производств» зыфилорэм къытырэ амалхэр кызфэжъугъэфедэнхэ шыульэкъыт.

Чыфэр кыпшыныжыгъ

Хыкум приставхэм я Красногвардейскэ район отдел иктуулыкъуши ишшээрлыхэр зэрифэштиши эзригъэцэлгээхэм иштиагъэгъэ, кіэлэп1упкэр зымытырэ мы муниципалитетым щыпсэурэ хуульфыгъээм чыфэр кыпшыныжыгъ.

Хыкумым унашьюо ышыгъэмкэ, хуульфыгъэм хахьоу кылэхъэрэм ызылланэ зыныбжь имыкъуугэ исабый ритын фэягь. Ау ишшээрлыхэр зэrimыгъэ-

цаклэрэм къыхэки щыфэр сомэ мин 60-м ехъугъ.

Хыкум приставхэм 1оффшэр зэхишизэ, чыфэ зытэль машинэ тетхагъэу ыгъэунэфыгь. Хэбзэгъэуцгъэу щылэм диштэу, охтэ гъэнэфагъэм автомобилыр зэрифэн фимытэу хэбзэхумаклом унашюо ышыгъ.

Аш үүж хуульфыгъэм чыфэр пыснкэу кыпшыныжыгъ, ашкэ 1оффшэр зэфэшыжыгъэ хуугъэ.

Хыкум приставхэм я Федеральэ къулыкъу Адыгейимкэ и Гъэйорышаплэ итress-кулыкъу.

Нэкүбгъор зыгъэхъазырыгъэр ТХЬАРКЬОХЬО Адам.

ХыIушъо Шапсыгъэ щыкъэбархэр

Штоикъо ихэхъоныгъэхэр

Тюпсэ районным икъушъхээ псэупIэу Штоикъо культурэм иунэу дэтым игъэ-цэкIэжсын лъагъекIуатэ.

Георгиевскэ къоджэ коим ипащэу Къоджэшъэо Инвербый къизэрэтфиотагъэмкэ, джэхашъохэр зэблахъуяахэх, сэктантыгъэ зиэхэм апае дэклюялэ щагъэпсыгъ.

— Бэшагъэ мыш гъэцкIэжжынхэр щышыгъэнхэ зыфэягъэр, — къеуатэ Къоджэшъоам. — Джэхашъохэр ие дэдагъэх, пандусри ищыкIэгъэ шьыпкъагъ. Крас-

къизэритирэмкэ, псыхъо рыхуалпэр зээзизи ашын, чыгэу хэфагъэхэр къыхашыпкынхэ, кубометрэ мин 22-рэ фэдиз хьуре ятэ псыхуачам къирахын, нэужум аш щици агъэфедээ нэпкъхэр агъэпйтэнхэ агу хэл.

Мы тошшэнхэм яштуагъэкэ ильесым ыкэ нэс псыхъом псэу дэкъирэр нахьыбэ ашышьущт, къудажку КодэшъхапIэ, игунэнгү псэупIэу Гъуакъо ашкъа къау-хумашьущтых псыр квакIэмьонен. Тошшэнхэр зэшо-зыхьшт сатыушIеу Бэслъэнэй Щамилэ къыгъегугъа-гъях мэзитl пальэкэ пстэури үхүнен.

Шъячэ и Псышшопэ район ипсхыхъоху Ашапэрэ Псышшопсэ джащ фэдэу тошшэнхэр ашкълох. Ишы-кIэгъэ тхыльхэр загъэпсихъэкэ джыри псыхуихым якузбзын афежъэштых. Ахэм ашыщих Щэпс, Нэбэг, Хыопс.

2023-рэ ильесым итгэгээз мазэ пстэури аухынэу агъэнафа.

нодар краим ихэбзэгъеуцу Зэлукэ районным культурэм иучреждениеу итхэм ягъэцкIэжжын ыкки яматериаль-нэ-техническэ зытет нахьышу шыгъэнхэм апае мыль-ку къытупщиg, лъэшэу тафэрэз.

Пашэм къизэриуагъэмкэ, тапэкэ агъэнафэхэрэм ашыщих Штоикъо культурэм и Унэу дэтым хэт залым чэтишт тъысыпIэхэм якъызIэгъэхъянрэ ягъеуцунрэ.

Пшъэрлыр — ошIэ-дэмышIэ Тоф къэмыгъэхъугъэ-ныр ары

Къушъхээ псыхъохэм якузбзын Тюпсэ районымрэ Шъячэрэ ашыфежжэх.

Анахь щынэгъо чыпIэхэу псыр къызщидэкIыхэрэр зыэфахъыжы нэуж мы тофым пыльхэр проект-нэ-сметнэ тхыльхэм ягъехъазырын фежъагъэх.

Мэфэ заулэкэ узэклэбэжжэм агъэнэфэгъэ тофшэнхэр щызешшуахынхэу рагъэжъагъ КодэшъхапIэ. Краснодар краим иадминистраие ипресс-къулыкъу

Туапсэ щыщхэр дунаим ихэши-пыкIыгъэ куп пэшIуекIуагъэх

Я VI-рэ ТыгъэкъокIыпIэ экономическэ формэу Владивосток щыкIуагъэм испортинэ программэ къыдыххэлтыгъэу дзюдомкэ щыIэгъэ я IV-рэ Дунэе зэнэкъо-кьюу Дзигоро Кано ыцЭкэ зэ-хащагъэр ыкIэм фэкIуагъ.

стрэрэ анаэ тетэу рекюкIыгъэ зэнэкъо-къуахэр теклоныгъэ къащидихыгъ Урсыс-ем иныбжжыкэ зэхэу-гъоегъэ куп.

Тильэпкэ командэ хэтхэу зыкъагъэльэ-гъуагъ УФ-м изаслу-женэ тренерэу Нэгъуцу Джанболэт гыгъесагъэхэм — Нэгъуцу Казбекрэ (ки-лограмм 73-м нэс къээзыщыхэрэмкэ) Дарья Владимировамрэ (килограмм 70-м нахьыбэ къэзы-щэчыхэрэмкэ).

Урсыс-ем изэхэу-гъоегъэ купрэ дунэе зэхэу-гъоегъэ купымрэ нэбгыре хырыхэу зызэлокIэхэм, дзюдомкэ Дунэе федерацием зэхэгъэхъуягъэ командэ зэнэкъо-къуахэмкэ ишапхъэхэм атетэу куагъэм нахь щыльшэу къычIэкъигъэх тиспорсменхэр — пчъагъэр 4:3. Зэфэдэу клощтыгъэ зэпэуцужжым тикъэралыгъо теклоныгъэр къыщыфээзыхыгъэр Дарья Владимировар ары.

«Дышъэ кIэнным» итекIоныгъакI

Тюпсэ районным икъушъхээ псэупIэу «Дышъэ кIэн» зыфиIоу хореограф ныбжжыкIэу Нэгъуцу Сурэ зипащэм ыцIэ къегъэшьыпкъэжь.

Агуе культурэм и Унэу дэтым иартист ныбжжыкIэхэм ягъэхъагъэхэм ахагъахьо. Язичэзыу теклоныгъэр къа-фээзыхыгъэхэр купым исолистхэу Ирина Дементьевамрэ Максим Медведевымрэ. Ижьирэ адигэ лъэпкэ къашьоу «Ислъамыер» къашли, искуствэхэмкэ Дунэе фестиваль-зэнэкъо-кьюу «Арт-Премьер» зыфиорэм аперэ шууашэ зиэ шуухъафтынири къахьыгъ «Ожерелье на-родных танцев адигской диаспоры» зыфиорэ къа-шьомкэ.

Творческэ тошшэнхэр чанэу зэрээшшуихырэм ыкIи сэнаушигъэ ахэльэу ныбжжыкIэхэр зэригъасэхэрэм апае фестивалым изэхэцкIохэмрэ иосэшхэмрэ ярэзныгъэ тхыль къыфагъэшьошагъ купым ихудож-ственне пащэу Нэгъуцу Сурэ.

«Сэнаущыгъэ зыхэлъхэм ямарфон» щытекIуагъэхэр

Тюпсэ районным икъуаджсэу Агуй-Шапсыгъэ щыщ артист ныбжжыкIэхэм Дунэе фестивалым зичэзыу теклоныгъэ къыщи-дахыгъ.

«Шапсыгъэ инэфыльэхэм» якъешиуакIохэр ары мызэгъэгум къахэшьыгъэхэр. Ачэгъу Муратрэ Цундышк Марзэтрэ къашьыгъэ ижьирэ адигэ къашьоу «Ислъамыем» Дунэе фестиваль-зэнэкъо-кьюу «Летний мара-фон талантов» зыфиорэм теклоныгъэр къащыфихыгъ. Лъэныкьюу «лъэпкэ къашьоу» зыфиорэмкэ джыри зи диплом къащыгъ эхореографэу Цундышк Марзэтрэ балетмайстерэу Шхъэлэхъо Натальерэ агъесэхэрэ Нэгъуцу Ренат, Къуаджэ Миленэ, Ануфарьян Нелли ыкки Къоджэ Щамилэ. Мыхэм «ЛъэпчIасэр» («Лез-гинкэр») къашьыгъ.

НЫБЭ Анзор.

Кушъхъэфэчъэ спортыр

Типшъашъэхэм ятыжын медальхэр

Адыгэ Республикаем кушъхъэфэчъэ спортымкэ ихэшыпкыгъэ командэ хэгъэгум изэнэкъокьоу къалэу Пензэ щыкуагъэм хэлэжьагь.

Москва, Санкт-Петербург, Сармарэ, Тулэ, Свердлов ыкы Ростов хэхүхэм, Адыгэ Республикаем, нэмийхэм явшъашьэ командэхэр Пензэ щызэукыгъэх. Мышко тъогум ильэс 15 – 16 зыныбжхэр щызэнэкъокьуагъэх.

Командэхэр километри 2-р анахь псынкэу кызэракүштэм пыльхэу ялэпэсэнэгъэ къагъэльгъуагь.

Джэдэж районым зыщызыгъэсээр Арина Дикаяр, тренеры Татьяна Андрющенко, Мыекъопэ районым щыххэу Анна Радуненкэр, Мария Брюховар тренерэу Владимир Колоидис егъасэх. Кырым къикыгъ Софья Сороколатовар. Адыгейим испорт еджапэ шыашъэхэр аштагъэхэу ялэпэсэнэгъэ хагъахьо.

— Типшъашъэхэр хэгъэ-

гум иныбжыкIэхэм язIукIэгъухэм чану ахэлэжьагъэхэу сэлъйтэ, — кытиуагь Адыгэ Республикаем кушъхъэфэчъэ спортымкэ и Федерацие ипашэу Анатолий Лелюк. — *ПсынкIэу мэгупшиысэх, шыкIэшIухэр кыззеда-гъоты.*

Санкт-Петербург ихэшыпкыгъэ командэ километритур зэкэми анахь псынкэу кыкыгү, алэрэ чыпIэр кыдихыгъ. Адыгэ Республикаем ипшъашъэхэм ятонэрэ чыпIэр къахьи, тыжыныр къафагъэшьошагь.

Сурэтим итхэр: **хэгъэгум изэнэкъокьу хагъэунэфыкырэ** чыпIэр къыщыдээхыгъэхэр.

Зэхээшагъэр ыкIи кыдээз-тъэкIырэр:
Адыгэ Республикаем лъэпкэ Иофхэмкэ, ИкIыб къэралхэм ашы-псэурэ тильэпкэ-гъухэм адьрэйэ зэхы-ныгъэхэмкэ ыкIи къэбар жуугъэм иамалхэмкэ и Комитет

Адресыр:
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэ-шыIэр:
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,

Редакцием авторхэм къаIихырэр А4-кIэ заджэхэр тхъапхэу зипчъагъэхэ 5-м емыхъхэрэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлтээ, шрифтыр 12-м нахь цыкIунуу щытэп. Мы шапхъэхэм адимыштэрэ тхыгъэхэр редакцием зэкIегъекIожых.

E-mail: adygoe@ mail.ru

Зыщаушыхватыгъэр:
Урысые Федерацием хэуутын Иофхэмкэ, телевидение-хэмкэ ыкIи зэлты-ИсыкI амалхэмкэ и Министерствэ и Темир-Кавказ чыпIэр гъэлоры-шапI, зэраушыхватыгъэ номерыр

ПИ №ТУ23-00916

Зыщаушыхватыгъэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

ЗэкIемкИ
пчагъэр
4485
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 1877

Хэуутын узчи-кIэтхэнэу щыт уахьтэр Сыхьатыр 18.00

Зыщаушыхватыгъэх уахьтэр Сыхьатыр 18.00

Редактор
шхьбаIэм ипшъэрлхэр зыгъэцакIэрэр
МэшIэкъо
С. А.

ПшьэдэкIыж зыхьырэ секретарыр
ЖакIэмыкъо
А. З.

Шахматхэр

Адыгэ Хасэм изэнэкъокъу

Ермэлхъаблэ и Адыгэ Хасэм шахматхэмкэ изэуухыгъэ зэнэкъокъу ешIакло 20 хэлэжьагь.

Къэбэртэе-Бэлкъарым, Къэрэшэ-Щэрджесым, Ставрополь ыкIи Краснодар крайхэм, Адыгэ Республикаем, Ермэлхъаблэ къарыгъэхэр зэлуклахъэх.

Республикэ общественнэ движение «Адыгэ Хасэм» физкультурумкэ ыкIи спортымкэ и Комитет ипашэу, Урысыем, Адыгейим язаслуженнэ тренерэу Хьот Юныс тикомандэ пэшэнэгъэ дызэрихъагь. Ащ зэри-лытэрэмкэ, шахматхэмкэ зэ-

нэкъокъур гъешIэгъонэу куагъэ.

Ермэлхъаблэ и Адыгэ Хасэм итхаматэу Шанэ Рэмэзан, Къэрэшэ-Щэрджесым и Адыгэ Хасэм ыцIакIэ Аслынэ Алый, фэшхъафхэри зэхахъэм къыщыгушыгъягъэх, спорт лъэпкэ зэфэшхъафхэмкэ зэнэкъокъухэр тапэки зэхашэнхэу унашьо ашыгь.

Къэбэртэе-Бэлкъарым къикыгъэ ешIакло Исполасэу Къапэ Альберт Ермэлхъаблэ щыкIогъэ

зэлукIэгъум алэрэ чыпIэр къыщидихыгъ.

Адыгэ Республикаем ихэшыпкыгъэ командэ хэтхэу КыкI Людмилэ, МыгъолI Амэрбий, Бзэджехъыкъо Заур хагъэунэфыкырэ чыпIехэр кыдамыхыгъэми, яешIакIэ уигъэрэзэнэу щытыгь.

Аслынэ Алый зэлукIэгъум къыщидихыгъ Къэрэшэ-Щэрджесым и Адыгэ Хасэм волейболымкэ зэнэкъокъу зэхищэнэу зэрэрихъуягъэр.

Адыгэ бэнакIэхэмкэ Мыекъуапэ зэнэкъокъуу мыгъэ щыкIагъэм Къыблэм, Темир-Кавказым ябатырхэр хэлэжьагъэх. Республике Адыгэ Хасэм итхаматэу Лымыщэко Рэмэзан зэнэкъокъу зэфэшхъафхэр зэхашэнхэу мурад зэрашIыгъэм тыщицэгъозагь.

Физкультурэмрэ спортымрэ апильхэм япчагъэ нахьыбэ ашынным, псаунгыгъэр гъэлтэгээнэм афэгъэхыгъэ зэнэкъокъухэр нахьыбэ зэрэхъухэрэм тегъегушо.

Футбол

ТекIоныгъэр зыхьыщыр къэшIэгъуае

Урысыер – Мальта – 2:0.

Іоныгъом и 7-м Москва щызэдешIагъэх.

Къэлапчыэм Iэгуаор дэзыдзагъэхэр: Федор Смолов – 10, Зелимхан Бакаев – 84, пенальтикэ.

ЧыпIэхэм шъузэпяплъ

Командэхэм ешIэгъу хырых ялагь.

1. Хорватиер – 13
2. Урысыер – 13
3. Словакиер – 9
4. Словениер – 7
5. Мальта – 4
6. Кипр – 4.

Урысыем ихэшыпкыгъэ командэ ешIэгъу къинхэр илэштхь. Хорватием, Словакием, Словением алукIэшт. Купым алэрэ чыпIэр къыщидихымэ дунаим икIэхэу зэнэкъокъуу Катар щыкIоштим хэлэжьэнэу фитыныгъэ илэ хъущт.

Купым зэрэшешIагъэхэр

Хорватиер – Словениер – 3:0,
Словакиер – Кипр – 2:0.

НэкIубгъор зыгъэхазырыгъэр
ЕМТЛЬТЬ Нурбий.

Ятонэрэ чыпIэр зыхьырэр икIэхэу пэшшорыгъэшь ешIэгъу-

хэм ахэлжээн, чыпIэр хэхыгъэ къыдихын фае.